

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

Jaunimo Metai

Kovas - March 16, 1966

Nr. 31

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

BAŽNYČIA LENKIJOJE

TOKSTANTIES METŲ KATALIKYBĖS SUKAKTIES MINĖJIMAS LENKIJOJE SUKĖLĖ POLITINĖ AUDRĄ, KURIOS PASĖKOS GALI BŪTI LABAI REIKŠMINGOS. — ATVIRA VYSKUPŲ KOVA DĖL LENKŲ-VOKIEČIŲ SANTYKIŲ EIGOS NUSTATYMO. — ITALŲ KOMUNISTŲ TARPININKAVIMAS. — KAINA UŽ LEIDIMĄ POPIEŽIUI ATSLANKYTI LENKIJOJE: KARDINOLO TITULAS BRESLAVO ARKIVYSKUPUI.

VYTAUTAS MESKAUSKAS

Neseniai Varšuvoje lankėsi Italijos komunistų vadas Luigi Longo su slapta misija surasti kokią nors išeitį pašlijusiame komunistų -- Katalikų Bažnyčios santykiuose. Tie santykiai, kurie niekad nebuvo labai geri, tačiau paskutiniuoju laiku buvo gana pakenčiami, pašlįjo š, m. lapkričio mėn. Vatikano bažnytinio susirinkimo pabaigoje. Jame dalyvavę 35 Lenkijos vyskapai suprimo kardinolų Wyszynskiu priešakyje iškėlę pakvietimą Vokietijos vyskupams dalyvauti Lenkijos katalikybės 1,000 metų minėjime, nes "jei jūs, vokiečių vyskapai, broliškai priimsite mūsų jums ištiesias rankas, tik tada mes galėsime su ramia sąžine... švęsti mūsų tokstanties metų sukaktį".

Su užuojauta lenkų vyskapai atsiliopė apie vokiečių tremtinius, pasiteisindami, kad dėl iš savo tėviškių išvartų vokiečių kančia kilusi... iš sąjungininkų Potsdame duoto įsakymo. Dėl to pakvietimo lenkų vyskapai ilgai tarėsi su vokiečių vyskupais. Ten buvo sutarta ieškoti "dialogo", išleidžiant tokius terminus kaip restitucija, restauracija, teisės atstatymas ir panašiai, bet kalbant apie ištikimybę bei meilę savo tautai, kartu reikšti ir aukščiausią pagarbą kaimynams. Anot vokiečių vyskupo Hengsbacho: "Dialogas tarp lenkų ir vokiečių vyskupų yra pirmas bandymas įgyvendinti (Vatikano) Susirinkimo dvasią".

Lenkijos Gomulka vyriausybės reakcija į tą bandymą buvo įsakymas cenzūrai nepraleisti nė

vieno žodžio apie tą Lenkijos vyskupų laišką. Gomulka dešinioji ranka, kompartijos sekretorius Kliszko, išvažiavo instrukcijų į Kremlių. Tik jam po dešimties dienų grįžus, prasidėjo priešpulis. Spaudoje ir per radiją buvo skelbiama, kad "bažnytiniai susitaikinimo specialistai" sukėlė rimto pavojaus Lenkijos Vakarų sienai ir vyskupų laiškas tėra tik vanduo ant vokiečių revanšistų malūno.

Lenkijos vyskapai galėjo gintis tik iš bažnyčios sakyklų ir tagalimybė plačiai naudojosi. Pats kardinolas Wyszynskis atmetė visus vyriausybės priekaištus, viešai pareiškdamas: "Lenkijos vyriausybė gal ir yra nekrikščioniška, tačiau tauta yra krikščioniška ir supranta ką mes sakome... Mes savo kraštui nepadarėme gėdos... Jei jūs girdite ką nors kitą, skaitykite tai pasaka ir jai netikėkite."

Paminėdamas vyriausybės priekaištą, kad vyskapai nepasitarė prieš rašydami savo laišką vokiečių vyskupams su vyriausybe, kardinolas pabrėžė savo teisę rašyti laiškus. Girdi, "tai buvo jau Povilo ir Petro laikais įprasta. Ir tai yra mūsų teisė, kaip laisvų žmonių." Vyskupai neesą įpareigoti su kuo nors tartis dėl savo laiško: "Nėra reikalo laiško, kurie yra skirti kitiems žmonėms, išdalinti visiems liksuems."

Vyriausybės akcijai prieš episkopatą, o ypač prieš kardinolą Wyszynskį asmeniškai, prasidėjus, pats Gomulka apsigalvojo, kad joje yra daug sunkiai įtikin-

namų tvirtinimų. Sausio 21 d. Gomulka pareiškė susirinkusiems Agit-Propo veikėjams: "Ne, negalima vyskupams primesti, kad jie nori padaryti nuolaidų sienų klausime, tiesa yra tokia, kad jie Vakarų teritorijų neatidavė."

Wyszynskis apsidžiaugė: "Mums jau atleista mūsų didžiausia nuodėmė. Dar kiek kantrybės ir bus atleistos likusios".

Tačiau jo džiaugsmas, atrodo, buvo per ankstyvas. Komunistai ir toliau bijo, kad tokstantmetės sukakties minėjimas bus demonstracija už Vakarus. Taip teigdamas komunistų aktyvistų susirinkime Gomulka skaitė iš Amerikoje gyvenančio lenkų istoriko 75 metų Oskaro Haleckio knygos "Lenkijos istorija". Ta istorija pasirendami, Lenkijos vyskapai savo laiške Vokietijos vyskupams išdėstė abiejų tautų santykių eigą. Haleckio nuomone: "Lenkų tauta, kaip ir anksčiau, židri į JAV, kaip ir vienintelę geresnės ateities viltį."

"Katalikų bažnyčia, kuriai -- anot Haleckio -- priklauso beveik visi lenkai... virto svarbiausia moralinio ir dvasinio pasipriešinimo tvirtove šiais priespaudos laikais."

Ir kaip tik tų žodžių autorių kardinolas Wyszynskis pakvietė į Romą laikyti paskaitos per sukakties atidarymo iškilmes! Gomulka po to Wyszynskui atėmė užsienio pasą, tuo būdu jam uždraudamas vykti į Romą. Susirūpinęs susidariusia padėtimi, popiežius Povilas VI, kuris nenori jokio vyriausybės-bažnyčios karo, į Varšuvą pasiuntė savo Rytų žinovą monsinjorą Casaroli. Tas įkalbinėjęs Wyszynskį nusileisti. Ar taip buvo, ar ne, Wyszynskis vis dėl to rado reikalo paaiškinti, kad bažnyčia, kalbėdama apie "tvirtovę", galvojusi apie praeitį, -- turkų ir totorių užpuolimus, -- bet ne dabartį...

Abi puses raminančiai paveikti stengėsi ir Italijos komunistų vadas Luigi Longo, kuris per paskutinį partijos kongresą neišstatė komunistų šventųjų Markso, Engelso ir Lenino stovyklų. Jis kalbėjo apie "itališką kelią į socializmą". Jo kalboje buvo daugiau citatų iš popiežiaus enciklikų, netu Lenino knygų. Susirūpinusius kraštutinius savo partijos draugus jis net raminęs, kad Vatikanas greitai visai nusišuksias nuo kapitalizmo.

Čia reikia pasakyti, kad nors kas ketvirtas italas balsuoja, panašiai kaip prancūzas, už komunistus, bet tai jie daro daugiau iš "protesto prieš ką nors", o ne dėl įsitikinimo komunistų ne-

(Nukelta į 2 psl.)

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicago skyriaus naujoji valdyba. Sėdi iš kairės: Ona Daškevičienė, Elena Matutienė. Stovi: Petras Stoncelis, pirm. Stasys Šiaučius ir Juozas Andrašius.

V. A. Račkausko nuotrauka

ALT S-gos Chicago skyriaus metinis susirinkimas

Kovo 6 d. Gintaro svetainėje įvyko ALT S-gos Chicago skyriaus metinis susirinkimas.

Pirmininkavo Teodoras Blinstrubas, sekretoriavo Petras Vėbra.

Praėjusių metų skyriaus veiklą apžvelgė pirmininkas Stasys Orentas.

Išdėdinkė Genovaitė Modestavičienė pranešė apie kasos stovį, iš kurio matyti, kad skyrius Smetonos

portretui paaukojo \$150.00, ALT S-gos seimui \$50.00. Neo-Lithuania sporto klubui \$50.00, Lapkričio 13 manifestacijai \$50.00, Vilties draugijai \$100.00 ir Lietuvių Fondui \$100.00, 10% nario mokesčio paskyrė ALT S-gos centro valdybai.

Tylos minute pagerbtas miręs skyriaus narys inž. Algirdas Bakšys. Revizijos komisijos pirmininkas Ka-

zas Kasakaitis perskaitė revizijos aktą. Po visų pranešimų vyko gyvos diskusijos dėl skyriaus veiklos. Antanas Kalvaitis pasiūlė sveikinti Dirvą sukakties proga ir skirti \$50.00.

ALT S-gos centro valdybos pirm. inž. Jonas Jurkūnas pranešė apie įvykstantį Dirvos sukaktuvinį balių Člevelande ir kvietė jame dalyvauti.

Blinstrubui pasiūlius, susirinkimas paskyrė ALT S-gos centro valdybai dar \$100.00 iš skyriaus kasos.

\$100.00 Vilties draugijai įnešė skyriaus narys Vincas Urbonas. Be to susirinkusieji nepamiršo ir įvykstančio Jaunimo kongreso, čia pat surenkant 57 dol.

Po šimtinių išskirstymo, buvo išrinkta nauja skyriaus valdyba iš pirmininko: Stasio Šiaučiaus, vice-pirmininko Juozo Andrašiaus, išdėdinkė Onos Daškevičienės, sekretoriaus Petro Stoncelio ir valdybos narės Elenos Matutienės.

Revizijos komisijon išrinkti Edvinas Balceris, Vaclovas Mažeika ir Kazys Kasakaitis.

Gyvai praėjusiam susirinkimui baigiantis, buv. ižd. Genovaitė Modestavičienė visus pavaišino kava ir pyragaičiais.

V. A. Račkauskas

ALT S-gos pirmininkas inž. J. Jurkūnas tariasi sąjungos reikalais su Chicago skyriaus naujuoju pirmininku Stasiu Šiaučiumi. V. A. Račkausko nuotrauka

KUR ELEKTRŲNŲ PROJEKTO KLAIDA?

Apsirikimo, dėl kurio Elektrėnų jėgainė tenka daug ką perstatyti ir teko pakeisti kurą (naudoti mazutą, vietoj dujų), šaknys pasirodo glūdinčios giliai ir toli. Jėgainės projektuotojai nenumatė, kad nepakaks iš tolimos Ukrainos vamzdžių tekantių dujų spaudimo.

Plieninių vamzdžių skersmuo -- tų vamzdžių, kuriais dujos ateina iš Dašavos pro Slonimą -- 72 centimetrai (28 coliai). Ties Slonimu vamzdžiai šakojasi, ir dujų dalis eina į Minską, kur jų suvartojama labai daug. Elektrėnai dujas gauna tik po Vilniaus, o toliau vamzdžiai šakojasi į Kauną, Kėdainius, Panevėžį, Šiaulius, Klaipėdą, nuo Šiaulių tiesiami į Rygą. Lietuvoj dujas naudoja apie 80% pramonės įmonių. Kai pradėjo veikti Elektrėnų jėgainės pirmoji dalis, dujų slėgimas tiek krito, kad jau pernai Vilniuje dujomis aprūpintose virtuvėse sunku buvo beįsivirti sriubos.

Įsitikinta, kad iš Dašavos nespėja ateiti tiek dujų, kiek jų užsimita sunaudoti. Elektrėnų jėgainė labiau-

siai pajuto tą "dietą". O negreit tėra vilties turėti daugiau dujų. Po poros metų dar tik numato pradėti tiesti kitus dujų vamzdžius iš Šeškinos (pietuose nuo Charkovo). Ten jau numato dėti daugiau kaip pusantro karto storesnius vamzdžius (per 40 colių). Bet Vilnių tie vamzdžiai galės pasiekti ne anksčiau kaip po penketo metų. Dėl to ir atsidurta kryžkelėj: ar Elektrėnų jėgainės tolesnę statybą sustabdyti kelerai metų, o esamąją dalį naudoti palaikyti "pusbdžio daviniu", arba perstatyti, kad tiktų maitinti mazutu.

Pasirinkta antroji išeitis. Mazutas nėra patogesnis kuras, bet vienu požiūriu Lietuvoj įrengtai jėgainės jis palankesnis, nes jėgainė tampa ne taip tvirtai priklausoma nuo vienintelio kuro šaltinio. Maskvos planuotojai daro viską, kad tik Lietuvoj įrengiamas įmonės ir visą Lietuvos pramonę įjungus į vieną visos imperijos "kraujotakos sistemą". Šiuo atveju nuo tokios tobulai jungiančios arterijos teko atsisakyti.

(ELTA)

ALT S-gos Chicago skyriaus susirinkimui pirmininkavo Teodoras Blinstrubas ir sekretoriavo Petras Vėbra.

V. A. Račkausko nuotrauka

Kas nauja Pasaulyje

* NAUJOS JAV POLITIKOS R. KINIJOS ATŽVILGIU uždangą praskleidė vice-prezidentas H. H. Humphrey, kalbėdamas "Meet the Press" televizijos programoje. Jis pareiškė, kad JAV vyriausybė artėsimanti R. Kinijos link, kaip 1950 m. buvo bandoma artėti prie Sov. S-gos, jungiant karinį tvirtumą su aktyviomis pastangomis rasti bazę geresniems santykiams.

Pirmaisiais naujos politikos bandymais reikia laikyti JAV vyriausybės leidimą vykti kai kuriems mokslininkams ir spaudos žmonėms į R. Kiniją. Ta proga H. H. Humphrey pabrėžė, kad visa tai nuleičia JAV nusistatymo Vietnamo ir kt. Azijos valstybių atžvilgiu.

* JAV SENATAS priėmė įstatymo projektą, kuriuo visi sulaukę 70 metų amžiaus gautų pensijas, neatsižvelgiant į tai, kad jie ir nieko nebūtų įmokėję pensijų fondui.

NEAPYKANTA – SOVIETŲ VIDAUS POLITIKOS ĮRANKIS BEI PASIDIDŽIAVIMAS

Retai kada sovietų spaudoje (o Sovietų Sąjungoje šiuo metu leidžiama 6300 laikraščių ir 3800 žurnalų) buvo įsigalėjusi tokia neap ykantos banga prieš vad. amerikinį ar Bonnos "imperializmą", kaip pastaraisiais metais. Beveik kasdien sovietinė spauda deda žinias apie Vakarų pasaulyje įvykusias demonstracijas, kurių dalyviai būtinai skelbia šūkius, neša plakatus, kuriuose kalbama apie "Džonsoną -- žudiką" ir "Taiką Vietnamui". Retai kada ankščiau 90 milijonų sovietų spaudos skaitytojų buvo maitinami tokiais gausiais neapykantos prieš vakarų pasaulį ir prieš JAV srautais, kaip dabar. Net ir nekalčiausio turinio žinioms apie karinius veiksmus Vietname ar apie vidaus gyvenimą JAV-se pateikiama tokios antraštės: "Washingtonas reikalauja sau žandaro teisių", "Banditiškas JAV Kongresmanų manifestas", "Mums užmoka už skalpą", "Žmogėdros džunglėse", "Žudikų mokykloje", "Įsijutę Pentagono šunes" ir pan. Taigi, šaltasis karas siaučia visu žiaurumu, neapykantos jausmai vis gilinami, neapykanta prieš Vakarus, amerikiečius, vokiečius skiepijama ir jaunimo tarpe. Neapykantos pradai vis labiau veliamas į grozinę literatūrą, teatrą, filmą, dailę, plakatus. Partinė kritika jau nepatenkinta rašytojais, jei jų raštuose per blankiai išryškinta toji neapykanta.

Nešvankūs išsireiškimai, koliojimas jau tiek įsigalėjęs, kad tokių žodžių rinkinys sudarytų ištisą žodyną. Aštrūs puolimai prieš vakariečius, ypač amerikiečius, jau yra pralenkę nešvankų žodyną, naudotą prieš Hitlerinę Vokietiją. Štai, kai kurie dabar dažnai spaudoje naudojami žodžiai: "padegėjai", "žudikai", "banditai", "piratai", "žmogėdros", "jankiai-gangsteriai", "pasaulinio imperializmo žandariai", "kraujų pritvinę rasistai" ir pan.

Miunchene jau daugiau kaip 10 metų veikia Institutas Sovietų Sąjungos klausimams tirti. Dabar patirta, kad Institutas 1965 m. balandžio 1 -- gruodžio m. 10 d. laikotarpyje peržvelgė 19 dienraščių, 6 žurnalus ir Maskvos radiofono pranešimus. Juose buvo išspausdinta daugiau kaip 10 tūkstančių straipsnių, žinių bei komentarų. Toje medžiagoje nuolat iškyla neapykanta prieš Vakarus, JAV. Pagal atliktus tyrimus, tuose straipsniuose ar žiniuose buvo per 11,000 puolimų, kurių tikslas aiškus -- kurstyti šaltąjį karą. Kaip tai suderinti su "Izviestijų" 1966 m. sausio m. 18 pareikšta nuomone, kad "Sovietų Sąjungos vidaus politikos tikslas yra vykdyti taikingą sambūvį su įvairiomis svetimomis santvarkomis"?

Kaip yra pareiškęs minėto Instituto bendradarbis A. Lebed, kiekvienas sovietų laikraštis per mėnesį paskelbia vidutiniškai 50

VYTAUTAS ALSEIKA
Vokietija

straipsnių ar žinių, nukreiptų prieš Vakarus. Čia galime pridurti, kad "New York Times" per mėnesį paskelbia 12, o "New Herald Tribune" 14 straipsnių, kuriuose paliečiami sovietiniai klausimai, dažnu atveju -- itin ramioje, korektiškoje, net ir teigiamoje formoje bei dvasioje.

Nei kiek silpnėjęs šaltasis karas vykdomas ir radio bangomis. Vien tik "Maskva" siųstuvais kas mėnesį rusų kalba paskelbia apie 350 straipsnių -- komentarų, nukreiptų prieš Vakarus, Pasirodo, kad didžiausias visų puolimų taikiny, tai JAV (iš viso 76,5% visų puolimų), toliau sekia Vokietija (10,8%). Visų puolimų tarpe nemaža vietos užima tokie įvykiai, kaip karas Vietname (55,2% visų puolimų) įvykiai Fed. Vokietijoje bei kituose vak. kraštuose (22,6%), įvykiai Pietų Amerijoje (12,4%). Likutis -- įvykiai susieti su pačia Sovietų Sąjunga.

"Izviestijos" š. m. sausio 18 d. rašė, kad sovietams rūpi "paremti nacionalinius -- laisvės judėjimus, bendradarbiauti su išlaisvinimo vyriausybėmis Azijoje, Afrikoje ir P. Amerikoje. Žinoma, tokia politika, sovietų akimis, nesitina su "taikingu sambūviu".

Vesdami šaltąjį karą prieš Vakarus, sovietiniai vadai siekia paveikti mases bei jas patraukti į savo pusę. Jie veda kuo stipriausią propagandą savųjų piliečių tarpe, o ideologiniai veikti Vakarų pasaulyje pavesta tenveikiančioms komunistų partijoms. Sovietai dažnai kalba ir apie reikalingą nesikišti į kitų kraštų reikalus. Tačiau, kaip toli savo neapykantos kare jau nukeliavo Kremliaus vadovai, kaip jie nesisikaito su padorumo ar tarptautinio santykiavimo normomis, gali pavaizduoti sovietų aukščiausio tarybos prezidento pirm. N. V. Podgornij žodžiai vienoje jo kalbų ("Izviestijos", 1965 m. geg. 9). Podgornij pareiškė:

"Amerikiečių imperialistai, pasiėmę vykdyti pasaulinio žandar pareigas, siekia paglemžti tautas, pasmaugti jų išsilavinimo judėjimus".

Spauda -- ne vienintelis forumas pulti Vakarus ir ypač JAV politiką. Čia galima paminėti protestus, kuriuos skelbia įvairios vad. "tarptautinės organizacijos", kaip "Tarpt. demokratinė moterų federacija", "Tarpt. Studentų Sąjunga", įvairūs prof. sąjungų kongresai, pasauliniai taikos kongresai ir pan. O kur įvairūs visoje Sovietų Sąjungoje šaukiami gyventojų mitingai su "vienbalsiais" priimamais nutarimais!

AR NE PERILGAI SVARSTOMA?

Prieš pusantų metų PLB Valdyba kreipėsi į PLB Kultūros Tarybą pasisakyti dėl būtino reikalo nustatyti Lietuvos valstybės įsikūrimo datos. Jai pritarus, prieš metus laiko buvo kreiptasi į Lituanistikos Instituto Istorijos Skyriaus Pirmininką, kuris tuo reikalu atsiklausė mūsų istorikų. Iki šiol mūsų istorikai nesutaria ir yra skirtingų nuomonių dėl Lietuvos valstybės įsikūrimo datos. Vieni yra nuomonės, kad yra pakankamas pagrindas Lietuvos valstybės įsikūrimo data laikyti 1219 m., "kada lietuviai pasirašė taiką su tuo laikų savo pietiniu kaimynu, Valuinės kunigaikštyste" (Dr. V. Daugirdaitė-Sruogienė, Lietuvos istorija, 75 psl.), kiti ieško ankstyvesnės datos, nes gi Lietuvos valstybė turėjusi gyvuoti dar prieš Mindaugo iškilimą, jo tėvui buvus galiną kunigaikščiu, iš kurio "Jis, žinoma, buvo gavęs valdžią" Dr. A. Šapoka, Lietuvos istorija, 49 psl.).

Visos tokios propagandos pagrindinis tikslas -- suniekinėti, diskredituoti, neigiamai nušviesti savo pagrindinį priešą -- JAV, be to, skaldyti Vakarų pasaulio vienybę ir drauge propaguoti tariamai sovietų vedamą kovą už "taiką visame pasaulyje". Neapykanta skleidžiama įvairiausiais kanalais, puolami Vakariai, buginama naujojo karo šmėkla ir visa tai, kaip teigia Vakarų stebėtojai, aiškintina sovietinių vadų noru nukreipti dėmesį nuo pačių sovietų vidaus sunkumų.

O kaip su meilės jausmais? Štai ką rašė, 1965 m. birželio 26 d. "Krasnaja Zvezda": "Jei meilė tėvynei slypi mūsų širdyse ir tol slypės, kol mūsų širdys plaks, tai neapykantą mes visomet nešame ant savo durtuvų ašmenų." Tai sovietinių vadovų credo ir jokie laikai, nei jokios konferencijos tokios pažūros nepakeis.

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UŽRAŠAI ***

TAI AR JAU TIK NE GANA tų rašinėjimų, prakalbų ir rezoliucijų apie santykiavimus, pažinimus ir susipažinimus Lietuvoje? Argi dar liko tokių, kuriems būtų vis dar neišskaitas, kas jau seniai aišku kiekvienam Lietuvoje įsitačiusiam kvilingui ir čekistui? Būtent, kad mes vieni kėsinašės, kiti bijom ieškot tenai to, ką anie mažiausiai tenori mums parodyt.

Bijantieji tiems ne kažkiek tekelia rūpesčio. Žinoma, šiek tiek erzina, kai kas nors, tegu tik iš tolo, tegu tik užsimerkęs, bet vis dar -- svarbiausia, kitiems girdint -- tebegrūmojo toli gražu ne malonybiniais žodeliais. Bet nepalygint labiau jiems rūpi smalsūs nenuoramos, kurie, anot Sniečkaus, tapo žymiai lankstesni ir "dabar jau neneigia visko pačiliu, o daugelį mūsų laimėjimų pripažįsta (atseit, mato), tačiau aiškina juos sau naudinga kryptimi".

Štai ir parodė Sniečkus savišką "Achilo kulną": yra pas jį daugybė tokių "laimėjimų", kuriuos smalsūs stebėtojai gali pamatyti ir kitiems parodyt, kas jie iš tikrųjų yra... Kvilingams-čekistams toki dalykai ne tik nepageidaujami, o ir pavojingi. Dėl to ir jie atsiduria panašioj plotmėj, kaip ir mes. Mes vieni norim, kiti bijom žiūrėt, o jie nori ir bijo rodyt. Jie nori pasirodyt kiekvienam, kam lengva akis apdumt, bet bijo užšokt ant pajėgiančio įsižiūrėt, kas grūdas, kas šiukšlė.

Sniečkus susirūpino, kad "buržuaziniai nacionalistai pragudrėjo". Na, neužsimerkim ir mes, matykim, kad ir Maskvos bolševikai, o paskui juos ir Vilniaus kvilingai stengias būt gudresni, negu buvo. Bet pajuto, kad nepatogu ir nenaudinga elgtis bailiškai. Ryžos nebebeigt nuo vis dažniau pasitaikančių progų susieit, pasikalbėt ar laiškeliu persimest net ir su "blogos charakteristikos" individualais...

Dažnas mūsų tarpe, atrodo, bus nepastebėjęs vienos dėmesio vertos aplinkybės. Dažnas aimanuoja, kad "agentai veržias mūsų tarpan, ieško santykių, bendradarbiavimo"... O ar yra faktų, iš kurių būtų matyti, kad tie agentai ar pusagenčiai būtų patys veržęsi susitikt, bendraut? Regis, kad kaip tik labai sunku surast atvejį, kurio tokių "santykiavimų" iniciatyva būtų aiškiai kilusi iš anos pusės. Priešingai, mūsų pačių (visai be reikalo) išgarsintieji "santykiavimai", regis, bene visi yra įvykę kaip tik iš mūsų "smalsulių" iniciatyvos. Ne tik lietuvių sektorių, bet ir apskritai sovietinių pavaldinių sąlyčiuose su užsieniečiais pati Maskva atrodo besanti atsidūrusi defenzyvoje. Nes kodėlgi toks Kamšalovas, komсомо centro komiteto sekretorius, viešėdamas Vilniuj, susirūpinęs kalbėjo apie susitikimų su užsieniečiais pasekmes:

"Neretai jaunuoliai vienodai atsižvelgia į visus užsieniečius. Susidurdam su jais savo šalyje ar užsienyje, nemato skirtumo tarp mums artimų ir klasiniu atžvilgiu svetimų žmonių. Ir neretai tampa bejėgiais buržuazinės propagandos akivaizdoje..."

Nenutarė jie tenai bėgt nuo tokių susitikimų. Bet, turbūt, svarstė, ką daryt, kad nepasirodyt bejėgiai. Ar sugalvojo ką, ar ne, bet rezolucijon to nerašė, laikraščiuos nepaskelbė. Ir mums apie tuos dalykus pagalvot, pasitart ir pasiginčyt, be abejo, reikia. Bet argi būtinai per laikraščius?

duotas, arba 1253 m., kada Mindaugas buvo karūnuotas.

Tas pats pasakytina ir apie krikščionybės įvedimą Lietuvoje, nes Mindaugas su savo artimaisiais krikščionybę priėmė 1250 pabaigoje ar 1251 pradžioje. Juk ir kitos tautos ne iš karto visu šimtu procentų apsikrikštyjo, kaip airiai, lenkai ir kt.

E. K.
JAU RADO LYG IR PAVYZDINGĄ VALGYKLĄ!

Nesibaigiant Lietuvoje skundams apie blogą viešųjų valgyklų veikimą, Valstiečių Laikraštis (1966

21) rodo šviesų vilties spindulį toj srity. Buivydiškių žemės ūkio technikumams rengia valgyklų specialistus. Ir ten jau yra įrengta pavyzdinė valgykla -- technikumui mokiniams. Per 40 minučių toj valgykloj pamaitina iki 280 žmonių, o per tris valandas apsiima pamaitinti net iki 600! To greito patarnavimo paslaptis -- tik treji pietų kompektai, iš anksto sudėstomi: pasirinkimas greitas, nes nėra vietos jokiems sudėtingiems svečių "prasimanymams". Kainos nuo 30 iki 40 kapeikų už pietus. Pietų kokybė tame džiugiame pranešime nesvarstyta. (ELTA)

LAISVĖS KOVŲ DAINOS

Autentiška lietuvių partizanų kūryba. Tai vertinga knyga, paminklas mūsų laisvės kovotojams.

Kietais viršeliais įrišta, poeto Jono Aisčio redaguota, Lietuvos Nepriklausomybės Fondo išleista knyga gauda DIRVOJE. Kaina -- 5 dol.

Siųskite čekį ar perlaidą šiuo adresu:

DIRVA,

6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

BAŽNYČIA LENKIOJE

(Atkelta iš 1 psl.)

klaidingumu. Tai rodo nuolatiniis kompartijos narių mažėjimas. Tų prieš 10 metų buvo 431,000, dabar tėra 173,000. Akivaizdoje tokios tendencijos, partija yra priversta ieškoti naujų kelių, kad išlaikdus savo populiarumą: laike partijos kongreso Romos "Palazzo dei Congressi" šalia raudonų vėliavų buvo iškabinta ir baltai-geltona Vatikano vėliava!

Staigus valstybės-bažnyčios santykių pablogėjimas gali nemaloniai paveikti ir į Longo planus. Dėl to jis nutarė suvaidinti tarpininką tarp Gomulkos ir Wyszynskio. Kaip jam pasisekė, liko neišku, tačiau iš įvairių pusių stengiamasi pasiekti kompromiso, kuris maždaug taip atrodytų! Popiežiui bus leista atvažiuoti į Lenkiją, tačiau už tai jis pakelsias į kardinolus Breslavo arkivyskupą. Tokiu būdu Vatikanas, nors ir netiesioginiai, pripažins Oderio-Neisės sieną. Gomulka taip pat tikisi, kad jam su dviem kardinolais bus lengviau susitvarkyti kaip su vienu Wyszynskiu. Paskutinis žodis tačiau priklauso -- Maskvai.

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

POP SOME CORN...
POP SOME STROH'S
GREAT TOGETHER!

Niekas taip neiškelia maisto vertę kaip išmintinai liepsnoje darytas Stroh's skonis. Sekantį kartą, kai patieksite užkandžius -- kuo besigardžiuodami -- patiekite su šaltu Stroh's alumi. Tai skonis, kurį kiti alūs norėtų turėti.

Stroh's

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July and August by American Lithuanian Press Radio Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

IKI KURIO LAIPSNIO GALIMA AUKOTIS?

Ižymus amerikų žurnalistas Marquis Childs neseniai parašė straipsnį pasinaudodamas FAA (Federal Aviation Agency) tyrimo duomenimis, kuriais nustatoma, kaip ilgų distancijų skridimai veikia ne tik žmogaus bendrą nuovargį, bet, iš viso, individo galimybes visomis kūno ir proto galios funkcijomis. Straipsnis taikomas ilgoms Valstybės Sekretoriaus ir Gynbos Sekretoriaus varginančioms kelionėms ir kartu fizinio išsėmimo pavojams, kurie veikia ir tu taip labai atsakinguose postuose esančių vyrų sprendimus. Tie sprendimai turi globalinės ir istorinės reikšmės, gi nuovargio įtakoje padarytomis klaidomis yra prisipažinęs judrus ir aktyvus, jau miręs, Valstybės Sekretorius John Foster Dulles.

Nenagrinėjant Marquis Childs straipsnio detalių, paminėsime tik vieną iš jo išvadų, būtent, kad tie vyrai (Dean Rusk ir Mc Namara) turi "pakelti žiauriai ir nepaprastą bausmę" (cruel and unusual punishment). "Niekas negali abejoti jų heroišku pasiaukojimu esamose aplinkybėse. Tik klausimas, ar būtina tokia bauda pasiduoti." Ypatingai gi dar todėl, kad jų sprendimai lemia pasaulio įvykių raidą...

Šis straipsnis ir jo pagrindinė mintis teko išskirti, paskaičius Pr. G. vedamąjį Tėviškės Žiburių kovo mėn. 10 d. laidoje "Aukos Dvasia". Čia jau grįžtama į lietuviškosios veiklos sritį, kur pirminama aukos dvasia 1918 metais, Lietuvai atsikuriant, pirmomis tremties dienomis ir pradžioje kuriantis naujuose kontinentuose.

Aukos dvasios pavyzdžių rasime ne vien tik savanorių žygiuose, ne vien tik pirmųjų tremtinių draugijų valdybų darbuose. Jos rasime ir pirmųjų ateivių laikmečio lietuvių angliakasių aplinkoje, kada po sunkaus 6 dienų (po 12 val. į dieną) darbo, lietuviai žygiuodavo į chorų ar vaidinimų repeticijas pėsti po 10 ar daugiau mylių. Tada dar šeimos neturėjo po 2 automobilų, tada dar nebuvo 40 val. darbo savaitę su 2 dienomis į savaitę pramogoms ar visuomeninei veiklai.

Tėviškės Žiburių vedamajame juodomis raidėmis Pr. G. pabrėžia, kad "pagrindinis lūžis įvyko mūsų širdyse -- išnyko aukos dvasia, o jos vietą užėmė naujos mastas". Yra šiek tiek čia teisybės, bet ji ne visuotinė. Be aukos dvasios ir pasišventimo neturėtume puikiai veikiančių ir na-

riais gausėjančių jaunimo organizacijų, neturėtume to kultūrinio ir visuomeninio gyvenimo, kuri turime ir kuriuo dažnai turėtume net pasididžiuoti. Visam lietuviškam darbui vertinti turėtume pasirinkti kiek kitokį mastelį, negu kad pastaruoju metu daugelis esame įpratę naudotis. Per dažnai į viską žiūrime pro aptamsintus akinus.

Žiūrėdami į tuos, kurie atsako aukos dvasia gyventi ir dirbti dėl to, kad "žmogus iš tos veiklos neturi sau jokios naudos -- nei atlyginimo, nei garbės", užmirštame tuos, kurie riedantį vežimą tebetraukia ne tik be atlyginimo ir garbės, bet dargi purvais juos adrapstant. Aukos dvasia -- tai gražūs žodžiai. Kartų, tai neapčiuopiamas dalykas. Esmė ne tokioje ar kitokioje dvasioje, o paprasčiausiame, civilizuotame pasaulyje įprastame elgesyje. O čia iškyla grįžimo į akmens amžiaus "tradicijas", pavyzdžiui, kada beveik jau nebegalioja žinomas ir paprastas lietuviškas išsireiškimas, kad kas nedirba, tas neklysta, bet kas kart labiau įsigali toji džiuglių teisė, kuria gaudų pagrindu apžinėžtas žmogus esi jau kaltas, o jei nori, tai pats įrodyk, kad neteisingai esi šmeižiamas. Tokios taisyklės, kad kaltinamasis nėra kaltas, kolkaltė neįrodyta, mūsų visuomenėje nebegalioja...

Ar ne čia bus pagrindinė priežastis, kodėl žmonės vengia išeiti prie kinų, vadovauti ir ką nors visuomeniškai naudingo kurti. Daugelis žino, kad galvą kiek pakėlus, gausi su basliu. Ar belieka kam noro net stebėtis, kodėl taip nebebusiai lankomuose susirinkimuose kalba tik tie, kurie kritikuoja, "veiklūs" pasidaro tik tie, kurie siekia ką nors sugriauti, ne statyti ir talkininkauti. Pagaliau, ne vienam į visuomeninį darbą "įklampusiam" jau našta darosi per sunki, o ji dar sunkesnė, kai darbas nevertinamas. Užtat ir mes, savo lietuviškoje veikloje, beklėno blogos valios, užtinkame ir ne visai vykusių sprendimų, ne visiems patinkamų ir priimtinių darbų. Globalinės ir istorinės reikšmės gal tai ir neturės, ir žemė dėl to gal nesudrebės. Bet laikas savo daro ir veikėjų eilės ima pavargti. Pavargsta ne tiek dėl stokos aukos dvasios, kiek dėl to, kad jų darbas neremiamas pagrindiniais civilizuotam žmogui būtiniais žinoti ir vadovautis dėsniais.

(J. Č.)

iš vakarų, o priedamas pirmųjų dienų, nurodė į reikalingą nesinausti, tikinti, kad jei Lietuva, politinėms aplinkybėms pasikeitus, atgaity nepriklausomybę, tai kad savaime būtų grąžintas Lietuvai ir Klaipėdos kraštas".

Aš labai abejoju, kad konsulas galėjo taip pasakyti. Čia, turbūt, autoriaus apsirikimas ar Mažosios Lietuvos apimtės nežinojimas. Argi Mažoji Lietuva yra tik Klaipėdos kraštas? Tiesa, kalbėta Klaipėdos krašto sukilimo sukakties minėjimo proga. Bet kai jau kalbame apie Mažąją Lietuvą, tai turime kalbėti apie visą Mažąją Lietuvą -- apie dešimt kartų už Klaipėdos kraštą didesnę prūsų-lietuvių žemę, apie Prieglaulus upyną ir Nemuno žemupio erdvę su Karaliaučiumi, Gumbi-

TALKA JAUNIMUI – TALKA SAVO TAUTAI

VYT. JANULIS

„Iki Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso liko tik trys mėnesiai. O, užsimojimai nemaži. Reikia surinkti 45,000 dolerių rengimo išlaidoms padengti ir 100,000 parašų Jungtinių Tautų peticijai. Žinoma, jei bus surinkta daugiau tuo geriau. Kažkas neseniai spaudoje paminėjo, kad reikėtų surinti vieną milijoną parašų.

Šimtą tūkstančių parašų galima surinkti vien lietuvių tarpe, bet jei norima daugiau (o tai būtų pravartu), neišvengiamai reikės kreiptis už lietuviškos visuomenės ribų. Čia kaip tik atsiranda labai plačios galimybės ne tik gauti daug parašų, bet tuo pačiu supažindinti ir priminti savo krašto gyventojams rusiškojo kolonializmo priešpauždą Lietuvoje. Malonu girdėti, kad paskiri asmenys jau darbuojasi už lietuviškos visuomenės ribų. Eilė lietuvių studentų ir studentų jau senokai renka parašus savo universitetuose. Tai reikėtų kuo plačiau išvystyti, nes universitetuose rasime daug žmonių, priešingų įvairiausio plauko kolonializmui ir priešpauždai. Taip pat girdėti, kad kai kurie žmonės renka parašus savo darbotvietėse ar gyvenamosios vietos aplinkoje. Australijoje ir Naujojoje Zelandijoje vienas kitas asmuo pradėjo rinkti parašus peticijai sekmadieniais prie bažnyčių. Čia taip pat labai geras metodas, nes būna didelis žmonių susitelkimas. Tikinčiųjų ir tikėjimo persekiojimas Lietuvoje, ir bendrai visoje Sovietų Rusijos imperijoje, sukels prašomųjų peticijai pasirašyti žmonių simpatijas. Sekmingumo dėlei, prieš renkant parašus prie bažnyčių, reikėtų painformuoti tie bažnyčių (čia turima galvoj ne lietuviškų) administratorius. Reikalingai gerai pristatius, gal net būtų galima išgauti tam tikro bendradarbiavimo -- pranešimo pamokslu metu, kad po pamaldų yra renkami parašai, gal net tiesioginio paraginimo pasirašyti peticijai.

Išvardinta tik keletas pavyzdžių, kurie jau praktikuojami, reikėtų juos geriau išvystyti ir suorganizuoti kiekviena krašte, kiekviena vietovėje, kur tik gyvena sąmoningas, pasiryžęs Lietuvai padėti lietuvis.

Drauge su parašų rinkimu vyksta ir platinamas Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso simbolio-skydelio su Vytim -- mūsų tautos herbu. Paprastai jis lipdomas prie automobilio langų. Tokių automobilių su Vytim Šiaurės Amerikoje jau keli tūkstančiai. Net ir svetimšaliai pradeda tai pastebėti. Viena universitete pažįstamas sako -- "I saw a Lithuanian car". Klausiu, kodėl galvoji, kad ten buvo lietuviška mašina? Atsakymas -- "it had your national sign". Miestuose ir greitkeluose jų galima vis daugiau sutikti pravažiuojant. Nepažįstamas lietuvis, pravažiuodamas ar lenkdamas, pradeda signalizuoti ir pamoja ranka, pastebėjęs skydelį su Vytim. Tai būna lietuviškas pasisveikinimas, jis mus suartina, jungia ir stiprina.

Norėčiau pasiūlyti dar keletą vartotinių priemonių, kad Pasau-

ne, Stalupėnais, Isručiu ir Tilže. Ne gana, kad mes patys visą Lietuvą primygtinai pažiname, vadiname ją "maža valstybe", "maža tauta", dar drįstame ir Mažąją Lietuvą pažinti, jos sąvoką tik Klaipėdos kraštu apibrėždami, dargi kalbėdami apie ją kaip apie ne Lietuvai priklausančią integralinę jos dalį.

Kas ištikrųjų yra tas Klaipėdos kraštas? -- Tai žemaitijos teritorijos tęsinys, jokia gamtos siena neatskirtas nuo žemaitijos, tik per Vytauto Didžiojo nepažintą 1422 m. Melno sutartimi ilgai vokiečių valdytas.

Gi Mažoji Lietuva -- Prūsų Lietuva tikrumoje yra erdvė tarp Vislos ir Nemuno prie Baltijos jūros, Vėliau atsiradęs pavadinimas "Mažoji Lietuva" apima rytinę Prūsų Lietuvos pusę, kurią vokiečiai vadino "Ostpreussen". Mums tas pavadinimas tiko santykiuose su Didžiąja Lietuva.

Dr. A. Bezzenbergeris 1851-1922, gražiojo moksline knygoje "Litauen" Mažąją Lietuvą vadina tik Litauen, o Didžiąją Lietuvą -- Russische Litauen.

E. K.

lio Lietuvių Jaunimo Metais tas skydelis pasklistų dar plačiau tarp mūsų ir dar labiau mus visus jungtų bei rodytų, kad čia gyvena lietuvis ar lietuvi, jaunas ar senas, vienos ar kitos pasaulėžiūros, lietuvis. Skydelius galima lipinti prie gyvenamojo namo durų ar langų. Tai būtų savo rūšies tautinė manifestacija ir taipogi ženklas, kad tie namai ar butas šį tą paaugėjo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui. Šeimos, kuriose yra jaunų vaikų, tai būtų tam tikra tautinio auklėjimo priemonė, paskatinimas ir pasididžiavimas. Eidami pro namus su Vytim ant langų ar durų, tėvai galėtų pasakyti -- žinrėk, vaikel, čia gyvena lietuviai. O lietuviškų simbolių svetimoje aplinkoje reikia ne tik vaikams

ir paaugliams, jų reikia ir mums. Kad kai kas nepagalvotų, kad tokia praktika yra ekscentriška ar neįprasta, galima priminti, kad Amerikoje Raudonas Kryžius ir kitos labdaringos organizacijos vartoja šį metodą. Ant durų ir langų neretai matosi atitinkamos organizacijos ženklas su užrašu "We gave" (mes davėme). Mes lietuviai irgi duokime Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui ir kartu pavartokime šį metodą savo tautišku miui parodyti ir ugdyti jį savo vaikuose. Būtų gera, kad lietuviai, gyvenantieji Šiaurės Amerikoje, pasiųstų skydelį su Vytim savo draugams ir bičiuliams kituose kraštuose, taip kad šiais metais mūsų tautos herbas pasklistų po visą pasaulį ir kad šie metai tikrai taptų Pasaulio Lietuvių Jaunimo Metais! Padėdami jaunimui, padėsime sau ir savo tautai.

PENSIJŲ TRUPINIAI IR JŲ DALINIMAS

Viena iš gėrybių, kuriomis bolševikinė sistema didžiuojasi apdovanojusi Lietuvos žemdirbius, yra senatvėn žengiančių kolchozo darbininkų a pr ū pinimas pensijomis. Patys aprūpinantieji tą dovaną kiek kitaip vertina: "Atėmė arklį, o paguodai duoda ašutą iš jo uodegos". Paėmė žemę ir visą ūkio inventorių (geresniu atveju, paliko senstancius gyvenamuosius namus), paliko be turėto pragyvenimo šaltinio, o senatvėn duoda 12 rublių mėnesiui, tai yra tiek, už kiek ir savaitę nelengva pragyventi.

Bet ir tas pats pensijų išmokėjimas pasirodo, apipintas primityviu biurokratiškumo rezginiu. Ne tiek tos paguodos pensininkams pensijas gauti, kiek vargo kaimų laiškininkams tas pensijas išdalinti.

Čekių sistemos nėra, ir ji nebūtų praktiška, nes kaimuose nėra nei bankų, nei kitų vietų, kur čekius būtų galima iškeisti. Pensijos turi būti įteiktos gryniais pinigais. Išnešioti pavesta laiškininkams, kurie drauge su laikraščiais, laiškais,

iš paštų atsiima ir savo apylinkės pensijas. Bet pensijos ne laikraščiai, ne laišškai: jų negalima palikti ant slenksčio, jei adresato nėra namie. Tokiu atveju laiškininkui tenka eiti kitą kartą. Be to, pensijos išmokamos ne vieną dieną kas mėnuo, bet įvairiai. Sako, tame pačiame kieme pasitaiko trys pensininkai, bet kiekvienam po tuos kelis rublius atsiunčiama vis kitą mėnesio dieną... Laiškininkai skundžiasi, prašo kaip nors kitaip pensijų išmokėjimą sutvarkyti, bet ir jie nežino, kaip būtų geriau. Ne visi pensininkai pajėgūs kas mėnuo keliauti į tolimą paštą ar kitą įstaigą patys pensijų atsiimti. Susisiekti namo priemonių jie neturi. Kam kitam juos pavaduoti, — reikia įgaliojimų ir gais-ti darbo metu: tokių pensijų gavimas pasidarytų ko ne brangesnis už pačių pensijų vertę...

(ELTA)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Dial "O"
for "Operator"

...jei pasukote klaidingą numerį jungiant užmiesti-niam pasikalbėjimui. Ji pasirūpins, kad nebūtų už-skaityta jūsų sąskaiton.

...pavojaus atveju. Praneškite telefonistei pavojaus pobūdį, savo pavardę ir adresą ir likite ryšyje jei tik įmanoma.

...kiekvieną kartą kai tik reikia pagalbos. Ji visuomet ten jūsų patarnavimui.

Ohio Bell

Part of the Nationwide Bell System

JOS ATSTOVAUS AUSTRALIJOS JAUNIMĄ

Čia supažindiname skaitytojus su Sydnejaus jaunimo atstovais, kurie išrinkti vykti į Pasaulio Liet. Jaunimo Kongresą. Išrinktų aukų numatyta Ramunei Zinkutei ir Nijolei Vaičiurytei pilnai apmokėti kelionės išlaidas, o Juditai Kolakauskaitėi ir Pajutai Pullinai — Daukutei pusę kelionės išlaidų.

Ramunė Zinkutė

Ramunė Marija Zinkutė, gim. 1947 m. spalio 10 d. Wuertburge, Vokietijoje. Į Australiją atvyko 1949.5.27 d. Būdama 3-jų metų amžiaus išėjo su deklamacija Tautos šventės minėjime Camperdowne.

Lietuviškąją savaitgalio mokyklą pradėjo lankyti 1956 m. Yagoonoje ir ją baigė pirmąja mokine 1959 m. Bankstowne. Toje pat mokykloje mokytojavo 1960, 62 ir 64 metais ir vaidino p. Saudargienės paruoštuose vaidinimuose.

Į skautų organizaciją įstojo Sydnejuje 1958 m.,ėjo skiltninkės ir draugovės adjutantės pareigas. Dabar yra jaunesniųjų skautų "Šešupės" draugovės draugininkė. 1962 m. Vyr. skautininkės apdovano-ta "Pažangumo" žymeniu, o 1963 m. "Vėliavos" žymeniu. Taip pat A. A. S. E. (egzilių skautų) apdovano-ta sidabro "For Community" ženklu. Vietos ir rajono stovyklose ėjo įvairias pareigas iki skautų pastovyklės viršininkės.

Gimnaziją baigė 1963 m. ir gavusi valstybinę stipendiją sekančiais metais pradėjo studijuoti Sydnejaus universitete veterinariją. Baigė du kursus.

Bendradarbiauja lietuviškoje spaudoje: "Mūsų Pastogėje", "Studentų Žodyje" ir "Pėdsekėje".

N. Vaičiurytė

NIJOLĖ VAIČIURGYTĖ

Gimė Kaune. Pasitraukus iš Lietuvos pradėjo lankyti lietuvišką mokyklą Muehldorfe, Bavarijoje. 1949 m. atvyko į Australiją ir tęsė mokslą St. Thomas Aquinas mokykloje Springwood ir vėliau Parramatta Marsden High School. Čia įgijus Leaving Certificate įstojo į Sydney universitetą studijuoti ekonomikos. 1963 studijas baigė įsigydamas Bachelor of Economics diplomą ir kaip ekonomistė dirba Reserve Bank of Australia Research skyriuje.

Kiek laiko dainavo "Dainos" chore ir priklausė Australijos Liet. Stud. Sąjungai. Dabar priklauso Sydnejaus Filisterių Būreliui (valdybos išdininkė 1965 — 66 m.) ir ateitininkų studentų organizacijai (valdybos išdininkė 1964 m.).

JUDITA KOLAKAUSKAITĖ

Judita Kolakauskaitė gimė 1943 m. rugpjūčio 31 d. Kaune. Į Australiją atvyko 1949 m.

Pradžios mokyklą lankė Beraloj, gimnaziją Liverpool Girls High School, kurią baigė 1960 m. Įstojus į Sydney universitetą studijavo humanitarinius mokslus. Dabar dirba Department of Civil Aviation.

Lietuviškąją savaitgalio mokyklą lankė Bankstowne ir Yagoonoje

(Nukelta į 4 psl.)

KAIP SUPRANTAME MAŽĄJĄ LIETUVĄ?

Dirvoje (1966 m. kovo 9 d.) tilpo korespondencija "Budėjime ir dėl Mažosios Lietuvos". Perskaičiau ir nustebau: "Raštu paruoštojo paskaitoj Lietuvos generalinis garbės konsulas dr. Julius J. Bielskis atvaizdavo šimtmečius trukusias prūsų-lietuvių kovas su vokiečiais, plūstančiais

• **Nauja LB I Apylinkės Valdyba.** Kovo 13 d. įvykusiame LB I Apylinkės narių susirinkime, išklaudus ir patvirtinus valdybos ir revizijos komisijos pranešimus, buvo išrinkta nauja valdyba sekančiųjų metų kadencijai.

Valdyba pareigomis dar nepasiskirstė, bet pagal balsų daugumą buvo išrinkti šie 7 kandidatai (iš 10 kandidatavusių): J. Šenbergas (46), J. Mikonis (42), J. Mockaitis (42), F. Eidimtas (41), A. Pautienis (40), K. S. Karpus (37) ir G. Sniečkus (34). Kandidatais liko A. Jonaitis, E. Neimanienė ir P. Šukis.

Revizijos komisijon sutiko įeiti buvę jos nariai: V. Kasakaitis, L. Leknickas ir Z. Tarutis.

Susirinkimui pirmininkavo A. Gailiusis. Sekretoriavo J. Šenbergas.

Malonu, kad į bendruomenės darbą įsijungė net 3 jaunosios kartos atstovai, aktyvūs mūsų studentų organizacijų nariai J. Šenbergas, J. Mockaitis ir G. Sniečkus.

Clevelando skautės (iš dešinės) D. Nasvytytė, M. Jokubaitytė ir s. A. Muliolienė Kaziuko mugėj vikriai aptarnavo pietaujančius... V. Bacevičiaus nuotrauka

REIKALINGA MASININKĖ

Dirvos redakcijai ir administracijai reikalinga prityrusi masininkė laikinam darbui prie elektrinės rašomosios mašinėlės.

Dėl darbo laiko ir sąlygų prašome teirautis telef. 431-6344 arba atėjus į Dirvos administraciją 6907 Superior Ave.

• **D. L. K. Birutės Draugijos** Clevelando Skyriaus narės š. m. kovo mėn. 20 d., 9 val. ryto šv. Jurgio parapijos salėje parduos savo pagamintus skanėstus; tortus, pyragaičius ir šaldytus koldūnus.

Pelnas skiriamas Čiurlionio Ansamblio Sidabrinio Jubiliejaus leidiniui išleisti.

D. L. K. Birutės D-jos Valdyba

RĖNGIA PIETUS

Kovo 27 dieną, šv. Kazimiero liet. mokyklos išlaikymui rengiami pietūs.

Tėvų komitetas kviečia Clevelando visuomenę sekamadienį po pamaldę atsilankyti į pietus ir paremti šv. Kazimiero liuanistinę mokyklą.

Tėvų Komitetas nuoširdžiai dėkoja II Apyl. Liet. Bendr. už mokyklai padovanotus sieninius Lietuvos žemėlapius. Taip pat dėkojame p. Mikšiui už pasakytą kalbą, mokyklai minint Vasario 16-tą.

AUKOS DIRVAI

O. Matusevičienė, Clevel.	2,00
J. Budrys, Chicago	3,00
J. Jankaitis, Toronto	3,00
St. Jakubaitis, Toronto	5,00
J. J. Bachunas, Sodus	10,00
E. Steponavičius, Clevel.	4,00
M. Knystautas, Danbury	2,00
L. Radzickas, Ann Arb.	2,00
J. Jakštys, Chicago	4,00
V. Žebertavičius, Detroit	2,00
P. Penkauskas, Parma	4,00
ALT Skyrius, Miami	10,00
Dr. S. Paulauskis, Quincy	2,00
J. Jurkus, Rochester	1,00
S. Liaukus, Monroe	4,00
L. Karnitis, Columbus	5,00
Dr. P. Dirda, Chicago	9,00
A. Šimkus, Chicago	12,00
T. Varanka, Clard Hills	4,00
A. Verbickas, Chicago	4,00
A. Simonaitis, Chicago	4,00
K. Černius, Chicago	4,00
H. Stasas, Cleveland	1,00
V. Dedulionis, Cleveland	1,00
A. Ruibys, Chicago	5,00
J. Mažiulaitis, Detroit	3,00
A. Klorė, Pasadena	4,00
B. Mikolaitis, Thompsonvil.	1,00
G. Klanas, Woodhaven	2,00
J. Mulokas, Chicago	10,00
Pr. Lukauskas, Waukegan	4,00
Dr. V. Melnykas, Riverside	9,00
L. Matukas, Toronto	2,00
A. Balsys, New York	4,00
K. Trečiokas, Newark	5,00
B. Briedis, Chicago	1,00
J. Žvynys, Chicago	10,00
B. Bernotas, Cleveland	2,00
V. Sutkus, Germany	5,00
M. Račys, Tillsonbury	3,00
P. Račkauskas, Dorchester	2,00
S. Vaškys, Ozone Park	2,00
P. Matiuks, Rochester	4,00
E. Baranaukas, Miami	1,00
V. Matulevičius, Weston	4,00
J. Ramunis, Victoria, Ill.	4,00

• **Metinis susirinkimas.** Lietuvių Kultūrinio Darželio Sąjungos metinis susirinkimas įvyks ketvirtadienį, kovo 24, 7:30 val. vakare Lietuvių salėje.

Organizacijos prašomos atsiųsti savo atstovus. Mokestis tik \$2.00 metams.

Valdyba

• **Dėmesio visiems turintiems du automobilius ir neturėjusiems nelaimių laike paskutinių 3 metų, yra galimybė sutaupyti net 20 proc. savo mokamos premijos.** Dėl informacijų skambinkite V. Giedraičiui tel. 944-6835.

REIKALINGI

vyras ar moteris, lietuvių ar slovėnų tautybės, grožio saliono valymo darbams. Tektų dirbti po 4 val. du ar tris kart į savaitę. Atlyginimas 12 dol. ar \$1.50 į valandą. Reikia susikalbėti angliškai.

Teirautis:
PORTARO BEAUTY SALON
13592 Euclid Ave.
Tel. LI 1-9191
(29-31)

PARDUODAMAS NEDIDELIS NAMAS

Gražus vaizdas į ežerą. Arti Euclid paplūdimio ir C.T.S. Teirautis telefonu: KE 1-3227. (30-32)

PARDUODAMAS NAMAS

Grovewood rajone. Turtas geroms pajamoms. 5x4 — dviejų šeimų su dvigubu garažu. \$11.900.

Parduoda savininkas!
IV 1-8153
(skambinti po 3 val. p. p.)
(29-31)

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

Didelis pareikalavimas vienos ir dviejų šeimų namų šv. Jurgio ir šv. Vito rajone. Norintieji parduoti skambinkite UL 1-6666.

Lietuviai bendradarbiai:
Alg. Dailidė ir Ant. Mikoliūnas
15969 Euclid Ave.
UL 1-6666

HELP WANTED MALE

DIEMAHER
Experienced, build and repair small dies. Steady work, overtime, paid vacations, fringe benefits, not a job shop. Metal stamping plan since 1901.

CLEVELAND METAL STAMPING CO.
3110 PAYNE 771-5100 (29-31)

KAS GALI SAKYTI, KAD BRANGU?
DIRVOS PRENUMERATA METAMS
PER L. STUDENTŲ SĄJUNGĄ
STUDENTAMS
TIK \$6.00

PIRKITE PENKTAD. IR ŠEŠTAD.: MIESTE 9:30 IKI 5:45; SKYRIUOSE 9:30 IKI 9:30 — — — DUODAME IR IŠKEIČIAME EAGLE STAMPS

MAY'S ALL 6 STORES BASEMENTS

B.V.D. NEREIKALINGI PROSO 65% DAKRONO, 35% MEDVILNĖS TRUMPOM RANKOVĖM IŠEIGINIAI MARŠKINIAI

Ši nauja medžiaga apima pastovų jos lygumą ir kontraliuojamą dydį. Skalbik, kaip nori, išdžiuvus nereikia pros! Balti, normalia apykakle 14½ — 17. balti su sesegama apykakle 14½ — 17, arba mėlynos, pilkos bei rusvos spalvos. Prisegama apykaklė 14½ — 16½. Galima taip pat įsigyti 100% medvilnės ilgomis rankovėmis išeginius marškinius, normalia apykakle, kaip parodyti šios savaitės "Life" magazine, dydžiai 14 — 17.

3.99
3 už 11.85

Priimami užsakymai paštu ir telefonu... CH 1-3070
BASEMENT MEN'S FURNISHINGS, ALL 6 STORES

Stilius B
Sesių inčų aukščio batai

Stilius A
Zemi oxfordai

VYRAMS GUMBO KREPO PADAIS DARBINIAI BATAI

- Tamsiai rudi
- Tigro rusvi

8.99
pora

Šie nepaprastai lengvi kaip oras padai ir užkulniai suteikia kartu stilingą išvaizdą ir komfortą darbiniam batams. Specialiai gaminti su geros odos viršum, pirštinių odos pamušalais. Kojų antaugoms pritaikytos linijos, spyruoklinio plieno raiščiams skylės, neopreno tvirti padai, be vinių konstrukcijos. Dydžiai 6½ iki 11, 12 ir 13.

Priimami užsakymai paštu ir telefonu... CH 1-3070
BASEMENT MEN'S SHOES, ALL 6 STORES

Naturally
SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS
...
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Naujas Vilties Draugijos šimtininkas chigagietis Vincas Urbonas su ALT S-gos Chicagos skyriaus buv. išdininke Genovaite Modestavičiene, V. A. Račkausko nuotrauka

Lietuvių Styginis Kvartetas kovo 20 d. Clevelande N. Parapijos salėje M. K. Čiurlionio minėjime išpildys dalį meninės programos. Nuotraukoje kvarteto nariai. Iš kairės: G. Matiukas, A. Paukštys, P. Armonas ir V. Jančys.

Lietuvių Styginis Kvartetas atvyksta į Clevelandą

Visoje eilėje įvairių mūsų lietuviškų meninių ansamblių Lietuvių Styginis Kvartetas, turbūt, užima išimtinę vietą. Tai berods vienintelis laisvajame pasaulyje kamerinės muzikos vienetas. Gyvenamos sąlygose, neturint galimybių suorganizuoti savo simfoninio orkestro, kurio pagalba būtų įmanoma pristatyti mūsų lietuviškajai visuomenei lietuvių kompozitorių kūrinius ir juos išpopuliarinti gyvenamoje aplinkoje, šio kvarteto reikšmė dar daugiau iškyla ir pasidaro nepakeičiama. Ypatinai šiandien aktuali, kad toks ribotas šio muzikinio ansamblio narių skaičius nesudaro daug sunkumų jam keliauti ir aplankyti tolimesnes lietuvių kolonijas ir šalia dažnai rengiamų solistų koncertų bei chorų ir tautinių šokių pasirodymų įnešti daugiau įvairumo į mūsų kultūrinį gyvenimą bei padaryti jį daug spalvingesniu. Jeigu mūsų visuomenė labiau susidomėtų šio kvarteto veikla ir sudarytų daugiau progų jam pasirodyti, tai iš vienos pusės būtų

nors dalinai patenkintas daugelio simfoninės muzikos ilgesys, o iš kitos pusės mūsų kompozitoriai būtų savaime paskatinti kurti nau-

jus kūrinius ir tuo pačiu praturtinti šio kvarteto repertuarą.

Tad tikrai yra sveikintina Chicagoje gyvenančių mūsų muzikų

iniciatyva susiburti į šį muzikinį vienetą. Lietuvių Styginis Kvartetas buvo suorganizuotas 1964 m. rudenį. Per trumpą savo veiklos laikotarpį kvartetas yra surengęs savo koncertą-rečitalį ir dar grojęs ištisoje eilėje įvairių kitų pasirodymų programose. Tiek rečitalis, tiek visi kiti kvarteto pasirodymai visos publikos buvo labai šiltai priimti, o jo muzikinis lygis buvo labai aukštai įvertintas netik lietuvių, bet ir amerikiečių spaudoje.

Kvartete groja mūsų žymieji talentingi muzikai: Smuikininkai - Povilas Matiukas ir Alfonsas Paukštys, viola -- Vytautas Jančys ir cello -- Petras Armonas.

Šis kvartetas savo pirmajai išvykai pasirinko Clevelandą ir čia pasirodys M. K. Čiurlionio iškilmingo minėjimo koncertinėje programoje. Minėjimas-koncertas įvyks sekmadienį, kovo 20 d. Naujosios Parapijos salėje, pradžiai 3:30 val.

Kvartetas koncerto programoje išpildys M. K. Čiurlionio kvartetą C Mol.

Clevelando lietuviams tai bus tikra meno šventė, kuri sudarys retą progą pasigėrėti lietuviška simfonine muzika.

Reikia manyti, kad šios retos progos Clevelando lietuvių nepraleis ir gausiu būriu bei entuziazmu pasveikins Lietuvių Styginio Kvarteto gastroles.

J. Dabreika

NEW YORKO-NEW JERSEY LIETUVIAMS

KVIEČIAME KLAUSYTI NAUJOS "LAISVĖS ŽIBURIO" RADIO PROGRAMOS

WHBI RADIO STOTIS; 105.9 FM BANGA

(girdima tik FM radijo priimtuvais)

SEKMADIENĮ, kovo 20 d., 10-11 val. ryte.

Programa bus girdima kiekvieną sekmadienį 10-11 val.

- Pokalbiai kultūriniais-politiniais klausimais
- Lietuviška muzika
- Mintys religine tema
- "Toki dalykai"
- Komentarai anglų kalba
- Organizacijų pranešimai
- Laisvoji tribūna.

Programos reikalais kreiptis: Romas Kezys, 62-15 69 Place, Middle Village, N. Y. 11379. Tel. TW 4-1288.

VISUS KVIEČIAME KLAUSYTI!

LIETUVIŲ RADIO KLUBAS

PADĖKA

Kun. Z. Gelažiui, East St. Louis Tautinės Sąjungos skyriui, Aušros chorui, p. Ke-mežiams, p. Gerčiams, p. Grybinams, p. Gudaičiams ir visiems kitiems draugams, pareikšusiems užuojautą mūsų liūdesio valandoje, nuoširdžiai dėkojame.

Gumbelevičiai

Mielam Kolegai.

STASIUI JAKUČIUI

staiga mirus, žmonai PRAKSEDAI, dukrai LAI-MAI ir sūnams VINCUI ir JONUKUI užuojautą reiškia

Stud. Ats. Karininkų Korp. Ramovė

buv. korporantai ir filisteriai

Mylimam tėveliui Lietuvoje mirus,

agronomui ANDRIUI BLIŪDŽIUI

ir jo šeimai gilią užuojautą reiškia

Baubliai, Vizgirdai, Laurinavičienė, Stanionis ir Staškai

PHILADELPHIA

RODYS FILMĄ
"AUKSO ŽĄSIS"

L. M. K. F. Philadelphia Klubas, kovo mėn. 27 d. sekmadienį, Ritz Hall -- 629-633 W. Hunting Park Ave., rodys filmą "Aukso Žąsis". Pirmo seanso pradžia 2 val. p. p. Antro -- 5 val. p. p.

Biliety kaina: suaugusiems 3 dol., vaikams -- 1 dol. Filmą demonstruos specialistas kino operatorius su savais aparatais.

Turėtų būti visiems įdomu pamatyti ekrane lietuvių artistus, kalbančius gimtąja kalba.

Klubo V-da.

CHICAGO

PRAŠO ATSLIEPTI

Prekybos Instituto Klai-pėdoje -- šiauliuose buvusiems studentams ir lektoriams, kurių adresai buvo žinomi, grupė iniciatorių š. m. vasario 5 d. išsiuntinėjo bendraraštį ir anketas.

Negavusiej šios informacinės medžiagos, prašomi atsiųsti savo adresus. Visi kolegos prašomi neatidėliojant sugrąžinti užpildytas anketas adresu: L. Raslavičius, 7234 So. Sacramento Ave., Chicago, Ill. 60629.

• Korp! Giedros balius UŽBURTAS MIŠKAS įvyks 1966 m. balandžio 23 d., 8 val. vak. Jaunimo Centre. Jaunatviškoje programoje pasirodys Mergaitė su Gitarra ir Pikų Damos. Prie meniškų dekoracijų, svečiai linksminsis grojant Neo-Lithuanų orkestrui ir vaišinsis skanėstų bufetu. (Sk.)

PAREMKIM JAUNIMO DARBUS!

JAUNIMO PETICIJA yra visų lietuvių PETICIJA, tad visi ją pasirašykim. Surinkim visų mūsų draugų parašus. Reikalaukim, kad būtų pasmerktas rūsų komunistų kolonializmas Europoje ir grąžinta Lietuvai laisvė ir nepriklausomybė!

JAUNIMO METAI yra visų lietuvių METAI, tad įtraukim jaunimą į visas lietuviškas organizacijas, į visą lietuvišką gyvenimą. Rodykim jam pavyzdį mūsų pačių darbais, kaip reikia už Lietuvos laisvę kovoti ir lietuviškumą savo tarpe palaikyti. Vykdykim Jaunimo metų programą!

JAUNIMO KONGRESAS yra visų lietuvių KONGRESAS, tad visi jam talkinkim. Į jį suvažiuos tūkstančiai jaunimo atstovų iš laisvojo pasaulio kraštų ir vieningai pareikš savo jaunatvišką pasiryžimą kovoti už pavergtos Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę iki tos kovos pergalės! Jaunimo Kongresas baigsis su įspūdinga Dainų šventė. Tai bus didinga visų laisvųjų lietuvių manifestacija! Ruoškimės Jaunimo Kongresui ir Dainų šventei! Dalyvaukim didžiulėje prieškongresinėje Jaunimo Stovykloje!

PADĖKIM JAUNIMUI NE ŽODŽIAIS, BET DARBAIS IR AUKOMIS!

Aukas siųsti: LITHUANIAN YOUTH CONGRESS
c/o MRS. B. JUODIKIS
1794 EAST 227 STREET
CLEVELAND, OHIO 44117